

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE**

**DECIZIE**

**26 ianuarie 2021**

**mun. Chișinău**

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico

juducând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2020, în cauza penală privindu-l pe

*Fendic Nicolae xxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxx.*

**Termenul de examinare a cauzei:**

Prima instanță: 06.03.2019 – 09.12.2019;

Instanța de apel: 22.01.2020 – 11.03.2020;

Instanța de recurs: 22.06.2020 – 26.01.2021.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

**C O N S T A T Ă :**

**1.** Prin sentința Judecătorei Ungheni, din 09 decembrie 2019, Fendic Nicolae xxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.42 alin.(5), 361 alin.(2) din Cod penal la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, ceea ce constituie 35 000 lei.

S-a dispus încasarea de la Fendic Nicolae, în beneficiul statului suma de 362 lei, 50 bani, cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

**2.** Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, lui Fendic Nicolae i-a fost încredințată comiterea infracțiunii prevăzute de *art.42 alin.(5), 361 alin.(2) Codul penal*, precum că la data de 24.09.2018, ora 17:45, în cadrul controlului de frontieră efectuat pe sensul de ieșire din Republica Moldova a PTF Sculeni, la cet. Fendic Nicolae dom. sat. Xxxxx, r-nul Xxxxx, a fost depistată și ridicată blancheta permisului de conducere

internațional cu seria și nr. XXXXX, eliberat la data de 04.09.2017 și blancheta anexei permisului de conducere internațional cu seria și nr. ITC - xxxxx eliberată la data de 04.09.2017, ambele pe numele lui Fendic Nicolae a.n. xxxxx, documente ce prezentau semne evidente de falsificare.

Astfel, Fendic Nicolae, prin acțiunile sale intenționate, a confecționat prin participație blancheta permisului de conducere internațional cu seria și nr. XXXXX eliberat la data de 04.09.2017 și blancheta anexei permisului de conducere internațional cu seria și nr. XXXXX eliberată la data de 04.09.2017, ambele pe numele său, documente oficiale false pe care le-a deținut și folosit pe până la 24.09.2018, când au fost depistate în cadrul controlului de frontieră efectuat pe sensul de ieșire din Republica Moldova a PTF Sculeni.

Potrivit învinuirii, acțiunile inculpatului Fendic Nicolae au fost încadrate în baza *art.42 alin.(5), 361 alin.(2) Codul penal*, participație la confecționarea documentelor oficiale, care acordă drepturi, *săvârșite de două sau mai multe persoane*.

**3.** Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Fendic Nicolae, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat, deoarece nu a comis fapta imputată, cu anularea actelor administrate de către OUP.

**3.1** În motivarea apelului s-a indicat că actele administrate de către OUP urmează a fi declarate nule pe motiv că au fost acumulate cu încălcarea în privința inculpatului a dreptului la apărare, dreptului de a nu face declarații, inculpatului nu i s-a explicat dreptul de a nu face declarații, or acestea puteau fi interpretate în defavoarea lui.

Mai mult, probele acumulate nu au fost examinate de procuror și nu a fost stabilită pertința lor.

Totodată, s-a indicat că cauza penală a fost pornită cu întârziere, cu depășirea termenului de 30 de zile. Nu există alte persoane constatate, procurorul nu a pornit o altă cauză în privința altor participanți. Instanța l-a recunoscut vinovat pe Fendic Nicolae fără a analiza probele, fără a le da o apreciere, la general a fost transcris rechizitoriul, care este întocmit pe o altă persoană Borgan Dinu, care nu are nici o tangență cu Fendic Nicolae. Judecătorul nici nu a văzut eroarea gravă, ceea ce este încă o dovadă că instanța nici nu a citit rechizitoriul.

Prin raportul de constatare tehnico-științifică nr.367 din 12.10.2018, nu s-a putut răspunde dacă actele supuse expertizării sunt false. Iar, instanța de judecată l-a recunoscut vinovat pe Fendic Nicolae de acțiuni intenționate în participare art.42 alin.(5) din Codul penal și cu mai multe persoane, pentru falsificarea unui act oficial. Probele care au stat la aprecierea instanței cu privire la acțiunile de falsificare nu există. Toate dubiile se interpretează în favoarea persoanei puse sub acuzare, dar în speță, instanța nici pe departe nu a ținut cont de o astfel de prevedere.

**4.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 11 martie 2020, a fost

admis apelul avocatului Tatiana Tampei declarat în numele inculpatului Fendic Nicolae, casată sentință și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Fendic Nicolae a fost achitat de la comiterea infracțiunii prevăzute de art. art.42 alin.(5), 361 alin.(2) Codul penal pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

**4.1** În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, *prin rechizitoriu, Fendic Nicolae, la data de 24.09.2018, ora 17:45, în cadrul controlului de frontieră efectuat pe sensul de ieșire din Republica Moldova a RTF Sculeni, la cet. Fendic Nicolae, dom. sat. Xxxxx, r-nul Xxxxx, a fost depistată și ridicată blancheta permisului de conducere internațional cu scria și nr. ITC- xxxxx eliberat la data de 04.09.2017 și blancheta anexei permisului de conducere internațional cu seria și nr. XXXXX eliberată la data de 04.09.2017, ambele pe numele lui Fendic Nicolae, a.n. xxxxx, documente ce prezentau semne evidente de falsificare.*

*Astfel, Fendic Nicolae, prin acțiunile sale intenționate, a confecționat prin participație blancheta permisului de conducere internațional cu seria și nr. ITC- xxxxx, eliberat la data de 04.09.2017 și blancheta anexei permisului de conducere internațional cu seria și nr. XXXXX, eliberată la data de 04.09.2017, ambele pe numele său, documente oficiale false pe care le-a deținut și folosit pe până la 24.09.2018, când au fost depistate în cadrul controlului de frontieră efectuat pe sensul de ieșire din Republica Moldova a RTF Sculeni.*

*Astfel, cet. Fendic Nicolae prin acțiunile sale intenționate, a săvârșit infracțiunea, participație la confecționarea documentelor oficiale, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane, infracțiune prevăzută la art. art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) din Cod penal.*

Instanța de apel analizând materialele cauzei și raportându-le la actul de învinuire, ținând cont de prevederile legale, a constatat cu certitudine că *în acțiunile inculpatului Fendic Nicolae lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la de art. art.42 alin.(5), 361 alin.(2) din Codul penal.*

Pe parcursul judecării cauzei n-au fost aduse careva probe pertinente, concludente, utile și veridice, care ar corobora între ele și ar demonstra vinovăția lui Fendic Nicolae că a comis acțiunea imputată lui.

Instanța de apel a reținut că, la baza învinuirii de către acuzare au fost puse, iar de instanța de fond au fost preluate, declarațiile martorului Baxan Oleg, însă aceste declarații nu confirmă faptul că inculpatul ar fi comis infracțiunea prevăzută de art. art.42 alin.(5), 361 alin.(2) Codul penal.

La fel, instanța de apel a reținut că sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale nu indică că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute la de art. art.42 alin.(5), 361 alin.(2) din Codul penal.

Organul de urmărire penală nu a probat sub nici o formă existența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art.361 Codul penal, iar instanța de fond s-a limitat în a prelua toate actele prezentate de acuzare, însă nu le-a apreciat pe fiecare în parte din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, or scrisorile Centrului Cooperare Polițienească au comunicat că autoritățile interpellate au eliberat actele în speță inculpatului, permisul de conducere, însă informația oferită nu indică că inculpatul a participat la confecționarea unor documente false, mai mult, însăși organul de urmărire penală a prezentat raportul de constatare tehnico-științifică nr.367 din 12.10.2018, conform căruia blancheta permisului de conducere internațional cu seria și numărul XXXXX eliberat la data de 04.09.2017, pe numele Fendic Nicolae în litigiu, este confecționată din material plastificat, laminat pe ambele părți, cu prezența elementelor optic variabile, cu folosirea imprimării prin termosublimare - plasa de fond, fotografia titularului, numărul documentului și textele. Blancheta anexei permisului de conducere internațional cu seria și numărul ITC - xxxxx eliberat la data de 04.09.2017, pe numele Fendic Nicolae în litigiu, este confecționată din hârtie, cu folosirea formei de tip ofset - plasa de fond, textile, cu folosirea imprimantei jet de cerneală color-plasa de fond, fotografia titularului, numărul documentului și textele. A răspunde la întrebarea dacă blancheta permisului de conducere internațional cu seria și numărul ITC- xxxxx eliberat la data de 04.09.2017, pe numele Fendic Nicolae și a anexei acesteia, corespunde metodei de confecționare a blanchetei permisul de conducere internațional autentic nu este posibil, din motivul că în colecția de documente autentice din cadrul Direcției expertiză a documentelor din cadrul IGPF nu este prezent un astfel de speciment, (f.d.19- 26), respectiv acest act național indică direct că suspiciunile/dubiile OUP nu au fost adevărate, ceea ce denotă că în speță se atestă dubii privitor la vinovăția inculpatului.

De asemenea, instanța a statuat că, la caz acuzarea nu a adus nici o probă ce ar certifica că inculpatul ar fi acționat cu intenție directă, atâta timp cât intenția directă în speță urmează să fie desfășurată instantaneu cu una din modalitățile laturii obiective, care nu au fost probate.

În continuare, instanța de apel a reținut că, instanța de fond condamându-l pe inculpat, nu a constatat fapta comisă, deși era obligată, or, instanța a indicat în partea introductivă a sentinței că ”în instanță de judecată a parvenit cauza penală în privința lui Fendic Nicolae, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 361 alin.(2) din Codul penal” și că ”potrivit învinuirii, acțiunile inculpatului Fendic Nicolae sunt încadrate la infracțiunea prevăzută de art.42 alin.(5), 361 alin.(2) Cod penal al RM - participație la confecționarea documentelor oficiale, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane”.

La acest capitol instanța de apel a reținut că instanța de fond enumerând probele acuzării și trasându-le în textul sentinței fără a le aprecia prin prisma prevederilor art.101 din Codul de procedură penală, a stabilit că ”*vinovăția inculpatului în comiterea*

*infracțiunii prevăzute de art. 42 al. (5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, a fost confirmată inclusiv prin ansamblul de probe administrate la urmărirea penală”, însă în dispozitivul sentinței, instanța I-a condamnat pe Fendic Nicolae, pentru infracțiunea prevăzută de art. art.42 alin.(5), 361 alin.(2) din Cod penal.*

De asemenea, instanța de apel a reținut că, prima instanță nu a ținut cont de prevederile art.96 alin.(1) pct.1 și pct.6 Codul de procedură penală, care pledează că instanța de judecată urmează să țină cont de faptele referitoare la existența elementelor infracțiunii, precum și cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, dar și a tuturor circumstanțelor în speță.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit cu certitudine că din probele acumulate și administrate de OUP și susținute de procuror în ședința de judecată nu rezultă că inculpatul a comis infracțiunea pentru care a fost condamnat.

Mai mult, inculpatul a fost învinuit de faptul că a acționat prin participație, însă organul de urmărire penală nu a prezentat nici o probă, nici un înscris din care ar rezulta că inculpatul ar fi acționat prin participație, acuzația nu a indicat în actul de învinuire cu cine ar fi comis eventual inculpatul infracțiunea, nu a prezentat careva acte din care ar rezulta că ar exista o altă cauză penală în privința altor persoane eventual identificate sau în curs de identificare.

Respectiv, inculpatul nici nu a fost pus sub învinuire pe infracțiunea pentru care a fost condamnat, circumstanțe care contravin art.281 alin.(2) din Codul de procedură penală, care pledează că ordonanța de punere sub învinuire trebuie să cuprindă: data și locul întocmirii; de către cine a fost întocmită; numele, prenumele, ziua, luna, anul și locul nașterii persoanei puse sub învinuire, precum și alte date despre persoană care au importanță juridică în cauză; formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterului vinei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei, circumstanțelor în virtutea cărora infracțiunea nu a fost consumată în cazul pregătirii sau tentativei de infracțiune, mențiunea despre punerea persoanei respective sub învinuire în calitate de învinuit în această cauză conform articolului, alineatului și literei articolului din Codul penal care prevăd răspunderea pentru infracțiunea comisă.

Nulitatea actului de sesizare a instanței de judecată în cazul lui Fendic Nicolae se datorează inclusiv viciilor fundamentale generate de încălcarea exigențelor ce însoțesc procesul de calificare a infracțiunii ce i se incriminează, sub aspectul reproșării preținsei participații penale, care nu este concretizată și individualizată în conformitate și prin prisma normelor din Codul penal.

De asemenea, instanța de fond nu a luat în considerare faptul că procurorul a expus, aquatic, în rechizitoriu, acuzațiile aduse inculpatului, circumstanțe defectuoase, contravin inclusiv prevederilor art.21 din Constituție, conform căruia: „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în

cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i sau asigurat toate garanțiile necesare apărării sale”.

Această situație a generat vicii fundamentale, care în opinia instanței de apel afectează procesul penal, inclusiv prin prisma încălcării dreptului la apărare și care nu pot fi înlăturate în nici un fel, decât prin aplicarea efectelor nulității actului de sesizare a instanței de judecată, conținutul căruia este neclar, generând imposibilitatea realizării de către inculpați a dreptului efectiv la apărare.

Din considerentele reținute, instanța de apel a conchis că inculpatul urmează a fi achitat, or în acțiunile acestuia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii pentru care a fost condamnat.

**8.** Împotriva deciziei instanței de apel, a declarat recurs ordinar procurorul Tăut Dorina, invocând drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează expres că, hotărârile instanței de apel pot supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond, în cazurile când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar și solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței contestate fără modificări.

În motivarea recursului, autorul a invocat următoarele argumente:

- instanța de apel nu a luat în considerație toate probele acuzării și nu le-a apreciat la justa lor valoare, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea încriminată inculpatului, astfel încălcând prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, conform căruia fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor;

- instanța de apel nu a apreciat probatoriul administrat în prezentat cauza la justa valoare de către instanța de apel: declarațiile martorului Baxan Oleg, care în ședința de judecată a declarat că, la data de 24.04.2018, inculpatul Fendic Nicolae s-a prezentat la controlul de frontieră la punctul de trecere Sculeni. Indică că, în timpul controlului de frontieră la cet. Fendic Nicolae au fost depistate actele care au fost ridicate și anume permisul de conducere eliberat de Federația Rusă și o blanchetă la permisul dat. Susține că, în timpul controlului și examinării s-a depistat că, actele menționate conțin semne de falsificare. Notează că, în timpul audierii inculpatului a întocmit și procesul verbal de constatare. Explică că, la momentul audierii apăruse dubii, iar în cadrul audierii scopul a fost de a examina aceste dubii; raportul de constatare tehnico-științific nr.367 din 12.10.2018, conform căruia blancheta permisului de conducere internațional cu seria și numărul ITC- xxxxx, eliberat la data de 04.09.2017, pe numele Fendic Nicolae, d.n. xxxxx, în litigiu, este confecționată din material plastificat, laminat pe ambele părți, cu prezența elementelor optic variabile, cu folosirea imprimării prin termosublimare - plasa de fond, fotografia titularului, numărul documentului și textele. Blancheta anexei

permisului de conducere internațional cu seria și numărul ITC - xxxxx eliberat la data de 04.09.2017, pe numele Fendic Nicolae, d.n.xxxxx, în litigiu, este confecționată din hârtie, cu folosirea formei de tip ofset - plasa de fond, textile, cu folosirea imprimantei jet de cerneală color-plasa de fond, fotografia titularului, numărul documentului și textele. A răspunde la întrebarea dacă blancheta permisului de conducere internațional cu seria și numărul XXXXX eliberat la data de pe numele Fendic Nicolae, d.n.xxxxx și a anexei acesteia, corespunde metodei de confecționare a blanchetei permisul de conducere internațional autentic nu este posibil, din motivul că în colecția de documente autentice din cadrul Direcției expertiză a documentelor din cadrul IGPF nu este prezent un astfel de speciment, (f.d.19-26); proces-verbal privind actele de constatare (pentru acțiuni de constatare) din 24.09.2018, întocmit de către Baxan Oleg - șef de schimb SPF ” Sculeni” prin care au fost constatate circumstanțele depistării asupra cet. Fendic Nicolae a blanchetei permisului de conducere internațional cu seria și nr. XXXXX eliberat la data de 04.09.2017 și a blanchetei anexei permisului de conducere internațional cu seria și nr.XXXXX eliberată la data de 04.09.2017, ambele pe numele său, (f.d.10); proces-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor din data de 24.09.2018, întocmit de către Baxan Oleg - șef de schimb SPF „Sculeni” prin care a fost ridicat permisului de conducere internațional cu seria și nr. XXXXX și anexa permisului de conducere internațional cu seria și nr.XXXXX, ambele pe numele Fendic Nicolae, (f.d.11); proces-verbal privind actele de constatare (pentru audieri) din 24.09.2018, întocmit de către Baxan Oleg - șef de schimb SPF „Sculeni” prin care Fendic Nicolae a comunicat că, permisului de conducere internațional cu seria și nr. XXXXX și anexa permisului de conducere internațional cu seria și nr. XXXXX, i le-a perfectat o persoană pe numele Anatolie, căruia i-a trimis datele sale personale prin intermediul rețelei de socializare „Odnoklassniki.ru” și aproximativ peste două luni – s-a întâlnit cu această persoană în or. Moscova, Rusia, și a primit aceste documente. Nu a achitat bani pentru acestea, deoarece Anatolie îi era dator cu un serviciu (f.d.12); scrisoarea nr.34/33-20633 din 08.11.2018, parvenită din adresa Centrului Cooperare Polițienească Internațională, potrivit căreia permisul de conducere în litigiu nu a fost eliberat de către autoritățile competente ale SUA, (f.d.39); scrisoarea nr.34/33-22438-18 din 06.12.2018, parvenită din adresa Centrului Cooperare Polițienească Internațională, potrivit căreia Fendic Nicolae, d.n.xxxxx, nu este cetățean rus și nu există informații privind înregistrarea sa pe teritoriul Federației Ruse (f.d.41-42); scrisoare nr.34/33-19564 din 23.10.2018 parvenită din adresa Centrului Cooperare Polițienească Internațională, potrivit căreia permisul de conducere în litigiu nu a fost eliberat de către autoritățile competente ale Rusiei, (f.d.16); scrisoare nr.03/02-7954 din 19.11.2018, parvenită din adresa Departamentului Înmatriculare a conducătorilor auto, potrivit căreia Fendic Nicolae Xxxxx, a.n. xxxxx, nu a fost documentat cu permis de conducere al Republicii Moldova (f.d.34);

- probele expuse supra denotă că inculpatul Fendic Nicolae a comis infracțiunea

imputată, iar acțiunile lui corect au fost încadrate în baza art. 42 alin.(5), 361 alin.(2) din Codul penal, participă la confecționarea documentelor oficiale, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane;

- instanța de fond corect a calificat acțiunile inculpatului Fendic Nicolae în baza art.42 alin.(5) art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi participă la confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații, ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, acțiuni săvârșite de două persoane sau mai multe persoane;

- instanța de apel, nu a motivat întemeiat soluția sa privind achitarea inculpatului Fendic Nicolae, iar prin neaprecierea obiectivă a probelor cercetate în ședința judiciară, instanța de apel la adoptarea deciziei a admis o eroare de drept, fără a acorda o valoare primară, care în opinia acuzării demonstrează vinovăția inculpatului, astfel încât concluzia instanței de apel este inacceptabilă, deoarece probele acuzării au fost supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe, făcându-se referire la declarațiile detaliate ale participanților la proces, iar în astfel de condiții, instanței de apel, îi rămânea doar să aprecieze aceste probe, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din considerentele ce vor fi desfășurate în continuare.

Astfel, potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarate în speță, procurorul își întemeiază cererea de recurs pe temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.

Din esența criticilor aduse de către recurent, Colegiul penal constată că dezacordul acuzatorului de stat se focusează asupra soluției de achitare pronunțată de către instanța de

apel, ultimul pledând pentru menținerea sentinței de condamnare a inculpatului.

Colegiul penal lărgit, analizând lucrul judecat de către instanțele ierarhic inferioare constată că, atât sentința cât și decizia instanței de apel sunt afectate de erori procesuale, care nu pot fi remediate în prezenta procedură, din atare considerente cele avansate de recurent urmează a fi admise parțial, inclusiv din alte motive decât cele specificate de recurent, cu remiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel, în alt complet de judecată.

Pentru a detalia considerațiunile ce fundamentează soluția de trimitere a cauzei la rejudecare, Colegiul penal lărgit pornește de la aceea că, principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu.

Potrivit textului încriminator Fendic Nicolae, de fapt, a fost pus sub învinuire pentru faptul că: „*la data de 24.09.2018, ora 17:45, în cadrul controlului de frontieră efectuat pe sensul de ieșire din Republica Moldova a RTF Sculeni, la cet. Fendic Nicolae, dom. sat. Xxxxx, r-nul Xxxxx, a fost depistată și ridicată blancheta permisului de conducere internațional cu scria și nr. ITC- xxxxx eliberat la data de 04.09.2017 și blancheta anexei permisului de conducere internațional cu seria și nr. XXXXX eliberată la data de 04.09.2017, ambele pe numele lui Fendic Nicolae, a.n. xxxxx, documente ce prezentau semne evidente de falsificare.*

*Astfel, Fendic Nicolae, prin acțiunile sale intenționate, a confecționat prin participație blancheta permisului de conducere internațional cu seria și nr. ITC- xxxxx, eliberat la data de 04.09.2017 și blancheta anexei permisului de conducere internațional cu seria și nr. XXXXX, eliberată la data de 04.09.2017, ambele pe numele său, documente oficiale false pe care le-a deținut și folosit pe până la 24.09.2018, când au fost depistate în cadrul controlului de frontieră efectuat pe sensul de ieșire din Republica Moldova a RTF Sculeni.”*

Prin rechizitoriu, acțiunile inculpatului, în drept, au fost încadrate în baza art.42 alin.(5), 361 alin.(2) **lit. b)** Codul penal – *participație la confecționarea documentelor oficiale, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane.* (f.d.89).

Potrivit sentinței, Fendic Nicolae, a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de *art.42 alin.(5), 361 alin.(2) Codul penal.*

Din conținutul sentinței se deduce faptul că, prima instanță constată vinovăția inculpatului Fendic Nicolae de săvârșirea infracțiunii încriminate potrivit rechizitoriului indicând că „*(..) vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin. (5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, a fost confirmată inclusiv prin ansamblul de probe administrate la urmărirea penală ...*”, însă în dispozitivul sentinței instanța l-a condamnat pe Fendic Nicolae, pentru infracțiunea prevăzută de art.42 alin.(5), 361 alin.(2) din Cod penal, din învinuirea înaintată fiind exclus calificativul de la lit. b) „*săvârșite de două sau mai multe persoane.*”

La fel, Colegiul penal lărgit accentuează, că instanța de fond condamnându-l pe

inculpat nu a constatat fapta comisă, deși era obligată, or instanța a indicat în partea introductivă a sentinței că „*în instanța de judecată a parvenit cauza penală în privința lui Fendic Nicolae Xxxxx, fiindu-i încredințată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 361 alin.(2) din Codul penal*” și că „*potrivit învinuirii, acțiunile inculpatului Fendic Nicolae Xxxxx sunt încadrate la infracțiunea prevăzută de art.42 alin.(5), 361 alin.(2) Cod penal al RM - participare la confecționarea documentelor oficiale, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane*”.

Astfel, instanța de fond în partea dispozitivă a hotărârii stabilește vinovăția lui Fendic Nicolae în baza art.42 alin.(5), 361 alin.(2) din Cod penal, pe când în partea descriptivă constată ca fiind dovedită fapta conform art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) din Cod penal.

Prin urmare, au fost încălcate cerințele art.394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală potrivit căruia, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită și art.395 alin.(1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală potrivit căruia, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru fiecare infracțiune constatată ca dovedită, astfel, Fendic Nicolae a fost recunoscut vinovat pentru altă faptă decât cea constatată de către instanța de judecată.

În consecință, având în vedere circumstanțele descrise, Colegiul penal conchide asupra imposibilității menținerii unei asemenea sentințe, întrucât aceasta nu conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

Pe de altă parte, verificând decizia instanței de apel în raport cu argumentele recursului ordinar, Colegiul penal conchide că nici această hotărâre nu corespunde întru totul prevederilor legii procesuale, și în consecință urmează a fi casată, cu remiterea cauzei pentru o nouă rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță.

Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește

elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea.

Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

După cum rezultă din dosar, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către partea apărării, instanța de apel l-a considerat întemeiat și dispunând admiterea acestuia, a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a dispus achitarea lui Fendic Nicolae de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de *art.42 alin.(5), 361 alin.(2) Codul penal*, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Potrivit *art.394 alin.(3) Cod de procedură penală*, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă: 1) *indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată*; 2) descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

Contrar prevederilor legale citate, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel casând sentința și pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, or ajungând la concluzia privind achitarea inculpatului Fendic Nicolae de la comiterea infracțiunii prevăzute de *art.42 alin.(5), 361 alin.(2) din Codul penal*, la fel ca și instanța de fond a omis a indica calificativul atribuit de lit. b) al normei penale indicate și anume „*săvârșite de doua sau mai multe persoane*”, încriminat prin rechizitoriu, în context nefiind clar de sub învinuirea căror fapte este achitat inculpatul.

Prin urmare, divergențele conținute în descriptivul deciziei adoptate, denotă o neclaritate totală privind constatarea vinovăției inculpatului de săvârșirea faptei infracționale încriminate, încadrarea juridică a acțiunilor acestuia.

Potrivit practicii judiciare, instanța de apel, soluționând apelul, poate să caseze (desființeze) sentința primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță. Instanța de apel poate adopta una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând,

după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată.

La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art.394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art.385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate. Sentința trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, urmând a fi expusă în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Analizând conținutul deciziei recurate prin prisma argumentelor invocate în recursul procurorului și cerințelor legale ce urmează a fi respectate la pronunțarea unei sentințe de achitare, Colegiul penal lărgit conchide că decizia instanței de apel nu conține motive legale pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul deciziei.

În contextul dat instanța de recurs remarcă faptul, că deși instanța de apel a invocat temeiul pentru achitare prevăzut la art.390 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală - fapta nu întrunește elementele infracțiunii, în motivarea deciziei pronunțate instanța de apel s-a expus într-un mod contradictoriu referitor la acest temei de achitare, or deși Fendic Nicolae a fost achitat din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.42 alin. (5), 361 alin.(2) din Codul penal, pe alocuri în conținutul deciziei pronunțate, invocă că învinuirea este vagă, neclară, abstractă sau neconcretizată, iar într-un alt context instanța susține că „ pe parcursul judecării cauzei n-au fost aduse careva probe pertinente, concludente, utile și veridice, care ar corobora între ele și ar demonstra vinovăția lui Fendic Nicolae Xxxxx că a comis acțiunea imputată lui.”

De altfel, Colegiul penal lărgit remarcă că instanța de apel, enumerând probe aduse de către acuzatorul de stat în susținerea învinuirii, conchide că acestea nu coroborează între ele și nu dovedesc vinovăția inculpatului Fendic Nicolae, însă potrivit practicii judiciare o sentință de achitare nu trebuie să se limiteze la o trecere în revistă a probelor prezentate de către părți, ci trebuie să conțină analiza acestora, temeinicia concluziilor instanței despre faptul că învinuirea nu și-a găsit confirmare, precum și motivarea de ce instanța respinge probele puse la baza învinuirii, fapt care în speță nu a fost realizat.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-au găsit confirmare temeiurile prevăzute în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, „hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu

dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, *să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate*, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

**8.** În conformitate cu art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

### **DECIDE :**

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Dorina Tăut, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2020, în cauza penală privindu-l pe *Fendic Nicolae Xxxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la **11 martie 2021.**

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico